

การสร้างควมรับผิดชอบตอสังคม Creating social responsibility

พระมหาจักรพันธ์ จุกวโร (นระแแก้ว), พระอธิการเฉลย ฉนทโก (อิมทับ)

หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดท่านา จังหวัดตาก
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Buddhachinaraj Buddhist College Wat Tana Tak Unit
Email: amnajnrms@gmail.com

Received March 22, 2020; Revised March 26, 2020; Accepted April 30, 2020

บทคัดย่อ

การสร้างควมรับผิดชอบที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรตั้งอยู่ในหลักของความถูกต้อง โดยมีองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความหมาย แนวคิด รวมไปถึงหลักใหญ่ๆ ประชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้หากได้รับการสนับสนุนหรือนำไปปฏิบัติก็ตจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมหาศาล ความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของสังคมไทยในเวลานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดวิกฤติปัญหา สังคมมักเรียกร้องถึงความรับผิดชอบ เช่นกรณีเกิดโรคระบาด โควิด 19 หน้ากากอนามัย สังคมเกิดการเรียกร้องถึงความรับผิดชอบของ รัฐบาล รัฐมนตรีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราทุกคนในสังคมต้องแสดงออกถึงความรับผิดชอบ อย่างมัวไปโทษคนอื่น สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ณ ขณะนี้ มันเป็นความรับผิดชอบร่วมกันที่จะต้องแก้ไขปัญหาและวางแนวทางในการป้องกัน ถึงจะถูก อย่างไรก็ตาม หากเรานำความรู้ที่ได้จากการอ่านบทความนี้ เราทุกคนก็จะเห็นถึงแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วย การสร้างภูมิคุ้มกัน การแสดงออกอย่างมีเหตุมีผล การเรียนรู้ และคุณธรรม จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อความเป็นอยู่อย่างสันติสงบสุข

คำสำคัญ ความรับผิดชอบ, สังคม ,ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

Creating a good effective liability Should be based on principles of correctness With the elements mentioned above Whether it is a matter of meaning, concepts, including big principles Sufficiency economy philosophy as well These things, if supported or implemented, will lead to enormous benefits for themselves and society. Responsibility is therefore an important aspect of Thai society at this time. Especially when there is a crisis Society often calls for responsibility. Such as in the event of an epidemic. Covid 19 Health mask Society calls for

the responsibility of the government, ministers involved and responsible. Therefore it is very important that all of us in society demonstrate responsibility. Do not blame others What is happening in society at the moment, it is a shared responsibility to solve problems and make ways to prevent. However, find us using the knowledge gained from reading this article. We will all see ways to prevent and solve problems that occur. By creating immunity Rational expression, learning, and morality will lead to correct and effective problem solving. For peaceful living

Keywords Responsibility, social, Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อให้กับคนในชาติจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพราะเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้การสร้าลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของคนไทย สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างวินัยปลูกฝังความรับผิดชอบต่อ การตรงต่อเวลา การมีจิตอาสา เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต เคารพกติกาสังคมและเคารพสิทธิของผู้อื่นให้เยาวชนไทยเติบโตเป็นคนไทยที่สมบูรณ์

ความเป็นมาของการสร้างวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ

Good (1973) อธิบาย ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง คุณธรรมซึ่งแสดงออกความคิด รวบยอด ในความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี อันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อสนองความปรารถนา สามารถมองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของคนกลุ่มใหญ่ และพร้อมที่จะแสดงเมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากระตุ้น

Griffin (1996) ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นหน้าที่และข้อผูกพันขององค์กร ในการมีหน้าที่ปกป้องและให้ผลประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมรอบข้างทั้งภายในและภายนอกองค์กร

กรมวิชาการ (2542) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความสนใจตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่ที่ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อส่วนรวม หรือการกระทำใดๆ ที่ส่งผลต่อส่วนรวมทั้งในแง่ดี

องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม

กมลรัตน์ ทวีชาติวิทยากุล (2531) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อ และรายงานผลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสามารถแบ่งออกเป็น 13 ประเภทดังนี้

- 1) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน
- 2) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน

- 3) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
- 4) ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม
- 5) ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน
- 6) ความรับผิดชอบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม
- 7) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพของตน
- 8) ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
- 9) ความรับผิดชอบต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง
- 10) ความรับผิดชอบต่อการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ตนเอง
- 11) ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมสถานศึกษา
- 12) ความรับผิดชอบต่อความมุ่งหวังของสถานศึกษา
- 13) ความรับผิดชอบต่อเสถียรภาพและเศรษฐกิจของครอบครัว

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม

พีเชรินทร์ ปฐมวณิชกะ (2535) อธิบายเกี่ยวกับความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การรู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพทันตามกำหนดเวลา มี ๕ ด้าน คือ

ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรู้จักหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สำเร็จลุล่วง มีประสิทธิภาพทันตามกำหนดเวลา ในที่นี้อาจรวมได้กับ

ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนรวมทั้งตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความขยันหมั่นเพียร ละเอียดรอบคอบ อดทน ซื่อสัตย์ และมีระเบียบวินัย

ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การรู้จักฐานะ และหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัว และปฏิบัติ อย่างเหมาะสม

ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สถานศึกษา

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อส่วนรวมเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม รวมทั้งตั้งใจให้ผู้อื่นปฏิบัติกิจกรรมเพื่อความ สุขของสังคม

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม เริ่มต้นจากการประชุมสุดยอดระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ในปี พ.ศ. 2535 และได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาให้เป็น “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ Sustainable Development ที่ต้องคำนึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น ปัญหาโลกร้อนภัยพิบัติทางธรรมชาตินอกเหนือจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว ดังเช่นคำกล่าวของ Bjorn Stigson ประธานสภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (WorldBusiness Council Sustainable Development หรือ WBCSD) ที่ว่า “ธุรกิจไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ในสังคมที่ล้มเหลว” (Business cannot succeed in a society that fails.)

ในปี พ.ศ. 2542 กระแสแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีพัฒนาการชัดเจนมากขึ้น เมื่อ นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติในเวลานั้น ได้ออกมาเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจและกิจการต่างๆ ทั่วโลกแสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก (Good Global Citizenship) รวมทั้งประกาศ “The UN Global Compact” เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินกิจการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับองค์กร

ความสำคัญและประโยชน์จากความรับผิดชอบต่อสังคม

ความสำคัญการดำเนินงานกิจการให้ยั่งยืน ไม่เพียงแต่หมายถึง การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและดำเนินงานโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้นแต่รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกๆ ส่วนทั้งภายในและภายนอกกิจการด้วย ดังนั้น กิจการต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

องค์ประกอบในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย 2 มิติสำคัญ ดังนี้

มิติภายใน

การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อกิจการต้องดึงดูดพนักงานที่มีความสามารถ จึงควรจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อ เช่น ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมหรือมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุนช่วงต่อระหว่างโรงเรียนมาสู่องค์กร การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้ข้อมูลโปร่งใสกับองค์กร ทุกๆ ด้านให้ความสำคัญระหว่างงาน ชีวิตครอบครัว และการพักผ่อนปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ด้านการคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้และความก้าวหน้าทางการงาน โดยเฉพาะผู้หญิงและผู้พิการดูแลเอาใจใส่ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเกิดปัญหาสุขภาพจากการงาน เป็นต้น

สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานแม้จะมีกฎหมายควบคุมดูแลด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน แต่การคิดว่า จะทำ อย่างไรให้ทุกคนมีสุขภาพและความปลอดภัยที่ดีเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าการปฏิบัติตามกฎหมายขั้นต่ำ เสียอีก เพราะมนุษย์ที่มีความสุขและสุขภาพแข็งแรงย่อมนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของกิจการต่างๆ นอกจากนี้ การกระจายงานไปสู่คู่ค้า จึงควรมีนโยบายเลือกคู่ค้าที่มีคุณธรรมและ จรรยาบรรณต่อองค์กรของตนเองเพื่อเป็นการควบคุมอีกทางหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้คู่ค้าต้องพัฒนาตามไปด้วย เพราะคู่ค้าที่ไม่ใส่ใจสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานขององค์กร สามารถส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในทางลบให้แก่องค์กรได้

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเมื่อกิจการต้องเผชิญกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองหรือวิกฤติการณ์ภายใน เช่น การปรับโครงสร้าง การควบรวมกิจการซึ่งมักนำมาสู่การเลิกจ้างกิจการ ควรหาหรือสร้างความร่วมมือในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในกิจการการลดการใช้ทรัพยากร การลดปล่อยสารพิษของเสียและคาร์บอน เป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลดีต่อกิจการในการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังเป็นการลดต้นทุนพลังงานและการจัดการของเสียต่างๆ นำ ไปสู่ผลกำไร

ที่สูงขึ้นความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ที่สำคัญเป็นการสร้างภาพลักษณ์กิจการในประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ได้ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

ธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการความเชื่อมั่นต่อกิจการเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะองค์กร ห้างร้าน ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนั้น ความโปร่งใสและขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆ ที่ชัดเจนตรวจสอบได้จึงสำคัญต่อความมั่นคงของกิจการอย่างยิ่ง เพราะการบริหารจัดการที่โปร่งใสทางบัญชี และกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับ ย่อมนำไปสู่ข้อมูลที่ตรวจสอบและเข้าถึงได้โดยนักลงทุนและผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดระบบการลงทุนโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในที่สุด

มิติภายนอก

การจัดการกับคู่ค้าและหุ้นส่วนกิจการที่รับผิดชอบต่อสังคมการเลือกคู่ค้าและหุ้นส่วน กิจการควรคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการนั้นๆ ด้วย เพื่อขยายความรับผิดชอบต่อสังคมของตนไปสู่กิจการดังกล่าวให้ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่การผลิต เช่น การช่วยพัฒนาระบบการทำงานของคู่ค้าให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานที่วางไว้การจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทค้าปลีกต่างๆ ไปพร้อมๆ กับการลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร การเลือกคู่ค้าที่ผลิตสินค้าโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การซื้อสินค้าที่ลดการใช้หีบห่อโดยไม่จำเป็น เป็นต้น

การดูแลผู้บริโภคกิจการต้องมีระบบดูแลและรับผิดชอบต่อผู้บริโภคในทุกๆ กระบวนการของสินค้าและบริการ ตั้งแต่การผลิตการจำหน่ายไปจนถึงการทิ้งให้ปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเชิงคุณภาพ ราคา และจริยธรรม นอกจากนี้ ยังสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค หรือแม้แต่ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ใช้ได้กับทุกกลุ่มรวมถึงผู้พิการ ที่เรียกว่า Design for all เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอักษรเบรลล์หรือสั่งการด้วยเสียงสำหรับคนปกติและคนตาบอดการไม่ผลิตของเล่นที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม (เช่น ปืนและอาวุธ) ที่น่าสนใจคือ สถาบันการเงินหลายแห่งเน้นปล่อยสินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Lending) โดยให้ข้อมูลที่ชัดเจนครบถ้วนกับลูกค้าและให้สินเชื่อจากความสามารถในการชำระคืนจริงของลูกค้าและดูแลลูกค้าเมื่อประสบปัญหาทางการเงินในสภาวะวิกฤติ

ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้เคียงการดำเนินงานของกิจการ ปกติจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนอยู่แล้ว เช่น จ้างแรงงานชุมชนซึ่งนำรายได้สู่ชุมชนและเพิ่มรายได้ภาษีของพื้นที่ทำให้เกิดทุนสาธารณะที่สามารถนำมาสร้างประโยชน์เพิ่มแก่ชุมชนได้อีก นอกจากนี้กิจการต้องพึ่งพาชุมชนในรูปแบบแรงงาน ความร่วมมือและอื่นๆ ดังนั้น ควรช่วยเหลือด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชนผ่านการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนนั้นๆ ซึ่งผลตอบแทนที่จะได้รับ คือภาพลักษณ์ที่ดีและความร่วมมือของชุมชนที่พร้อมจะช่วยเหลือกิจการ

ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม กิจการควรจัดให้มีกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องและสนใจ ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทผู้นำ ทางธุรกิจต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคม และกิจกรรมเหล่านี้ควรวัดผลได้ ดังนั้น ต้องวางแผนและหาพันธมิตรในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำมาสู่ภาพลักษณ์ที่ดีอันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและคุณค่าให้แก่กิจการในมุมมองของผู้บริโภคและผู้มีส่วนได้เสีย

การสร้างการรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นกับตัวเองและสังคม

ในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพพลະประสิทธิภาพพลະประสิทธิภาพนั้นเราควรนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เป็นกรอบ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความสมดุล

ความมั่นคงและความยั่งยืนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคมและสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นผลดีต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กล่าวคือ

ความมีเหตุผล

กิจการควรปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ และเข้าใจถึงผลลัพธ์ในทางบวก ที่จะได้รับกลับมาอย่างถ่องแท้ไม่ใช่เพราะการเรียกร้องจากสังคม โดยวางแผนดำเนินงานไปพร้อมกับการปฏิบัติอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง และมีเหตุผล ผู้มีส่วนได้เสียควรมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมตั้งแต่การวางแผนจนถึงการปฏิบัติในทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดพันธสัญญาที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดหลักความมีเหตุผลที่ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท เพื่อมิให้เกิดความสูญเสียหรือสูญเสียไปนอกจากนี้ การบริหารจัดการควรเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีการควบคุมดูแลให้การปฏิบัติต่างๆ เป็นไปอย่างสมเหตุผลและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยนอกจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแล้ว ควรปฏิบัติเหนือกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย

การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี

การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง สมดุล และยั่งยืนให้ทั้งตนเอง ชุมชน และสังคมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้เกิดประโยชน์และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในระยะยาวได้เช่น การกำกับดูแลที่ดีมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดียังครอบคลุมการให้ความเท่าเทียมเป็นธรรม การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรมที่เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่มี 5 ประการ

1. ความพอดีด้านจิตใจ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กร ต้องมีความพอดีด้านจิตใจเข้มแข็งเชื่อมั่นว่า การพึ่งพาความสามารถของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นก็เพียงพอที่จะสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและอยู่รอดได้มีจิตสำนึกที่ดีเอื้ออาทร ประณีประนอม ไม่สร้างเงื่อนไขความไม่เป็นธรรมปฏิเสธที่จะเกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรม และไม่นึกถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

2. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ ผู้บริหารควรสร้างหลักประกันความพอดีด้านเศรษฐกิจให้กิจการและพนักงาน ด้วยการลงทุนอย่างรอบคอบ ไม่เสี่ยงต่อการเดินไปสู่วิกฤติอันจะบีบบังคับหรือใช้เป็นเหตุอ้างให้กิจการต้องใช้วิธีการที่มีขอบในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การส่งเสริมให้พนักงานดำรงชีวิตอย่างพอเพียงไม่เป็นหนี้สินและไม่ฟุ้งเฟ้อเกินฐานะ ตลอดจนไม่กดดันให้พนักงานบรรลุเป้าหมายของกิจการโดยไม่คำนึงถึงค่านิยมในการทำงานที่ดี

3. ความพอดีด้านการจัดการทรัพยากร มีความพอดีด้านการจัดการทรัพยากร มีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ทำให้เกิดการบริบาลอย่างรอบคอบ มีการบริหารความเสี่ยงที่ครบถ้วน ตรวจสอบและถ่วงดุลด้วยระบบการตรวจสอบภายในที่ถี่ถ้วน เพื่อแน่ใจว่า จะมีการใช้ทรัพยากรในการแข่งขันอย่างคุ้มค่าเป็นธรรม และไม่สร้างปัญหาในอนาคต

4. ความพอดีด้านการบริหารความรู้ มีความพอดีด้านการบริหารความรู้ ด้วยการถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามในการทำงาน มีการอบรมแนวทางที่เหมาะสมที่ควรในการปฏิบัติต่อลูกค้า คู่แข่ง และผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ แก่พนักงาน

5. ความพอดีด้านสังคม มีความพอดีด้านสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่า เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญของการประกอบกิจการที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ภูมิคุ้มกันที่ดียังรวมถึงการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาไทย เพื่อกระตุ้นให้พนักงานนำความรู้ความสามารถมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างนวัตกรรมสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและความเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนควบคู่กับความเจริญเติบโตของสังคมโดยรวม

เมื่อกิจการมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมแล้ว ควรขยายผลความช่วยเหลือไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม โดยคำนึงถึงต้องการของคนในชุมชนและสังคมเป็นหลัก รวมทั้งสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นด้วย

ความรู้

กิจการควรใช้แสวงหาและพัฒนาความรู้ใหม่ๆ หรือหลักวิชาการไปพร้อมกับการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจการที่ถูกต้อง มีคุณธรรมและคุ้มค่าไม่สิ้นเปลือง เช่น นำหลักวิชาการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ค้นพบมาวิเคราะห์สภาพเป็นจริงของกิจการ ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจเศรษฐกิจ พื้นที่ สังคมและวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมอย่างเชื่อมโยงกัน เพื่อจะได้ปฏิบัติตามแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน ชุมชน และสังคมที่สำคัญกิจการต้องค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่แก้ไขความผิดพลาดในอดีตและดีกว่าเพื่อวางรากฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้เช่น การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และทักษะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจออกไปในวงกว้างและขยายผลต่อเนื่องอย่างไม่รู้จบ

คุณธรรม

คุณธรรมสำหรับกิจการไม่ใช่คุณธรรมต่อลูกค้าและคู่ค้าเท่านั้น แต่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด จึงควรส่งเสริมพนักงานและสังคมที่เกี่ยวข้องทุกระดับให้พัฒนาคุณธรรมเพื่อเป็นคนที่มีความประพฤติดี มีคุณภาพของสังคม ส่งเสริมให้ยึดมั่นความสงบสุขสันติ ยุติการเบียดเบียนเอาเปรียบ ทำความดีทำงานด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต อดทน ประณีตประนอมและปลูกจิตสำนึกความมีเมตตา มีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม เห็นความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น พร้อมให้ความช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน แบ่งปันแก่ผู้ด้อยโอกาสกว่าเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกื้อกูลปรองดอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่โลภ ไม่คดโกงทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างรู้จักสามัคคีและมีความสุข

สรุปองค์ความรู้

การสร้างความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีประสิทธิภาพ ควรตั้งอยู่ในหลักของความถูกต้อง โดยมีองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความหมาย แนวคิด รวมไปถึงหลักใหญ่ๆ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้หากได้รับการสนับสนุนหรือนำไปปฏิบัติก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมหาศาล ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งสำคัญของสังคมไทยในเวลานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดวิกฤติปัญหา สังคมมักเรียกร้องถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น กรณีเกิดโรคระบาดโควิด 19 หนังกากอนามัย สังคมเกิดการเรียกร้องถึงความรับผิดชอบต่อรัฐบาล รัฐมนตรีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราทุกคนในสังคมต้องแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม อย่ามัวไปโทษคนอื่น สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ณ ขณะนี้มันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกันที่จะต้องแก้ไขปัญหาและวางแนวทางในการป้องกันถึงจะถูก อย่างไรก็ตามหาเรานำความรู้ที่ได้จากการอ่านบทความนี้ เราทุกคนก็จะเห็นถึงแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย การสร้างภูมิคุ้มกัน การแสดงออกอย่างมีเหตุมีผล การเรียนรู้ และคุณธรรม จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อความเป็นอยู่อย่างสันติสุขสงบสุข

เอกสารอ้างอิง : References

- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง หอการค้าไทย. 2552. *คู่มือธุรกิจ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร: หอการค้าไทย.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. 2550. *เศรษฐกิจพอเพียง: ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: G.P. Cyberprint,
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(สำนักงาน กปร.). 2554. *การดำเนินกิจกรรม CSR โดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. (เอกสารอัดสำเนา)
- อาซวี เตาลานนท์. 2551. *Good Governance and Corporate Social Responsibility: Strategiesto Create Business and Social Values*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย,
- GRI, 2010. *Sustainability Reporting Guidelines*. (Edition 1). *Copy RightInternational Organization for Standardization, ISO 26000: Guidance on social responsibility*. (3)1, 2000-2011.

